

18e jaargang
nummer 4
juli 2023

Smengevet

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

Inhoud

- 4 Colofon
- 5 Van de redactie / *André Wagner*
- 6 Van de voorzitter / *Bart Verbaan*
- 7 8e Open kampioenschap
- 9 Haagse rapidcyclus (3)
- 11 Op de valreep vervangt Lifeline / *William van Zanten*
- 16 Ratinglijst juli
- 17 Beter of slechter schaken / *Bart Verbaan*
- 19 Gelezen: De ondervertegenwoordiging van vrouwen in de schaakwereld / *Marieke Buwalda*
- 22 Zomeragenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: André Wagner

18e jaargang nummer 4 - juli 2023

Kopijdatum volgende clubblad: 25 augustus (verschijnt begin september)
Kopij tijdig inleveren bij: André Wagner (amwagner@freedom.nl)

Colofon

Schaakcombinatie HTV, opgericht 29 juni 2006

Ereleden

André Wagner sedert 13 september 2018

Leden van verdienste

Rik Pronk sedert 18 juni 2009
Ben Spierings sedert 13 september 2018
Ton Bodaan sedert 13 september 2018
Sander Pauw sedert 10 september 2020
Rob Dijkstra sedert 8 september 2022

Bestuur

Voorzitter

Bart Verbaan voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl 06-83995480

Secretaris

Ton Bodaan secretaris@schaakcombinatiehtv.nl 06-47940300

Penningmeester

Peter Vorstermans penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl 06-53326462

Wedstrijdleider intern

Rik Pronk wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24657780

Jeugdleider

Meile Tamminga jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl 070-3685767

Wedstrijdleider extern

Ben Spierings wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl 06-24226435

Commissarissen

Webmaster

Eric Alvares efsalvares@hotmail.com 06-41330092

Materiaalcommissaris

vacant

Commissies

<i>Commissie van Beroep</i>	Hans Segers, André Wagner, Thijs Michels
<i>Jeugdcommissie</i>	Meile Tamminga (vz), Olav van Leeuwen, Ton Bodaan, Rik Pronk, Peter Lincewicz, Eric Alvares, Maarten van der Vegt
<i>(Overige) jeugdbegeleiders</i>	Peter Lincewicz, Maarten van der Vegt, Eric Alvares
<i>Interne wedstrijdcommissie</i>	Piet Sikkes (vz), Hans Segers, André Wagner, Peter Vorstermans
<i>Externe wedstrijdcommissie</i>	Ben Spierings (vz), Piet Sikkes, Karl Baak, Maarten van der Vegt, Hans Segers
<i>Commissie PR & Sponsoring</i>	Ton Bodaan, Meile Tamminga
<i>Kascommissie</i>	Thijs Michels, Gert-Jan Willighagen, Peter Lincewicz (res.)

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796

Speelavond: Donderdag

Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
 Jeugd stap 3 en hoger: 18:30 tot 19:45 uur;
 Senioren: vanaf 19:45 uur

Contributie: senioren: € 117,50 per jaar; jeugd: € 107,50 per jaar; dubbelleden: € 75 per jaar. Korting voor gezinsleden: € 15 voor eerste gezinslid, € 30 voor tweede, etc.

IBAN NL48 RBRB 0778023656 t.n.v. Schaakcombinatie HTV

Internet <https://www.schaakcombinatiehtv.nl>

Niet van deze tijd

André Wagner

Een onzinopmerking is het wel. Het ligt aan de persoonlijke visie van iemand of iets 'van deze tijd' is of niet. De KNSB gebruikt de stelling de komende jaren als leidraad om een einde te maken aan een paar zaken en nieuwe dingen te gaan opzetten.

Om te beginnen wordt, na twee jaar laagdrempelig te zijn geweest, de Schaak-Off van dit jaar flink minder aantrekkelijk gemaakt. Geld is ook nu weer de hoofdreden, want de begroting moet sluitend zijn. Wie geen KNSB-lid is zal gevraagd worden om 10 euro inschrijfgeld te betalen. Dat is dus in eerste instantie om drie rapidpartijen te spelen! Wie immers een groep niet wint gaat niet verder en alleen degenen die de finale halen zullen waar voor hun geld krijgen. Was het doel niet om nieuwe schakers aan te trekken?

Een ander initiatief is dat verenigingen die niet aan de KNSB-competitie meedoen, vanaf komend seizoen mogen meedoen aan de landelijke bekercompetitie. Ik ben benieuwd of dat zoden aan de dijk gaat zetten in onze regio, want wie denkt aan de online competitie tijdens het eerste jaar van de pandemie weet dat men die buitenkans niet echt met twee handen heeft aangegrepen, terwijl ze gewoon lekker thuis konden blijven.

En dan de landelijke competitie. Er wordt gefluisterd dat het voorlopig alleen geldt voor de meesterklasse, maar als er eenmaal een voet tussen de deur is, zo weten we, worden zaken doorgaans voortvarend doorgedrukt. Waar gaat het over? Het horloge. Tot nu toe was het niet toegestaan om een smartwatch om te hebben tijdens competitiepartijen, maar kennelijk kan de gemiddelde wedstrijdleider niet goed zien wat wel en wat niet een klokje met internet is en dus wil men dat alle spelers voortaan geen horloge om mogen hebben tijdens hun partij. Let wel, ook geen oud klokje dat van opa is geweest! De oeverloze discussies hangen al in de lucht en persoonlijk ben ik blij dat ik jaren geleden al heb besloten nooit meer in de KNSB-competitie te spelen.

Het is trouwens de vraag hoe lang we nog een regionale competitie zullen hebben, want het gaat gemiddeld gezien niet zo goed met de regionale bonden. In het oosten van het land hunkert men er naar om op te gaan in de KNSB, omdat het vinden van nieuwe bestuursleden dusdanig problematisch is dat het functioneren in gevaar komt. In Haarlem heeft men er wel oren naar, want al enige tijd is het gevoelen dat men in de bondsraad vooral het eigen belang voorop zet in plaats van het nationaal belang. Dat zou natuurlijk kunnen doordat regionale bonden de belangen van hun clubs behartigen, want tussen KNSB en clubschaker zitten nu nog twee lagen, regionale bond en club. Haal de regionale bond weg en de afstand wordt groter.

En zo heeft men verklaart dat de bondsraad niet meer van deze tijd is en zal er vanaf volgend jaar april een ledenraad gaan overleggen met de KNSB. Zoals het nu lijkt, moet de ledenraad vooral als adviesorgaan gaan functioneren, want anders verandert er in wezen niets. En wat moeten de verenigingen dan? Misschien is het een idee om die weer lid te laten worden van de KNSB zoals in 1923, want anders valt er nog een laag weg en wordt de afstand van schaker tot de bond nog groter.

Het huidige systeem is dus niet meer van deze tijd, het nieuwe grijpt deels 100 jaar terug. Zou de KNSB er stil bij hebben gestaan dat hij toen nog niet 'koninklijk' was?

Van de voorzitter

Bart Verbaan

We hebben een Nederlands kampioen in ons midden. Rin Okita behaalde dit kampioenschap (in dit geval voor de meisjes onder de 8) op zaterdag 17 juni in Spijkenisse. Een geweldig resultaat en eens te meer een teken dat we op de goede weg zijn met de jeugdbegeleiding.

Het rapidtoernooi in het kader van de Haagse Rapidcyclus en het Open Kampioenschap van SHTV zijn succesvol. Het rapidtoernooi telde 50 deelnemers en dat was ook het maximum. Het Open Kampioenschap telt (de laatste ronde moet op het moment van schrijven nog gespeeld worden) 74 deelnemers; meer dan ooit en ruim boven het maximum van 64 wat we in eerste instantie gesteld hadden. Gelukkig hoefden we wat minder mensen teleur te stellen. Bij beide toernooien veel goede inbreng van onze eigen jeugd, dat belooft wat voor de toekomst!

Spannende toernooien allebei en zonder enige wanklank.

Ook verder blijft het goed gaan met de club al mag je nooit achterover leunen natuurlijk, er zijn altijd zaken die verbeterd kunnen worden. In dat kader alvast de vooraankondiging van de Algemene Ledenvergadering die op donderdag 14 september gehouden wordt. Noteer alvast!

De hele zomer gaan we door met schaken, u heeft het vast al op de site gelezen. Hier voor de volledigheid nog even het programma:

13 juli	snelschaak 7 minuten
20 juli	rapid 15 minuten + 5 seconden
27 juli	snelschaak 3 minuten + 2 seconden
3 augustus	snelschaak 7 minuten
10 augustus	rapid 15 minuten + 5 seconden
17 augustus	snelschaak 3 minuten + 2 seconden
24 augustus	snelschaak 7 minuten
31 augustus	rapid 15 minuten + 5 seconden

Ook wordt er op 20 en 27 juli en 10 en 17 augustus een cursus voor beginnende schakers georganiseerd. Weet u nog geïnteresseerden? Wijs ze er op! Des te meer zielen des te meer vreugd!

Tot zover maar weer, tot de volgende keer en een goede (schaak-)zomer gewenst!

8e Open kampioenschap

De toeloop voor het open kampioenschap van dit jaar was overweldigend. Het werd in de week voor aanvang zelfs zo spannend dat we niet zeker wisten of we genoeg materiaal zouden hebben en werd er in eerste instantie een deelnemersstop ingesteld van 64, altijd een mooi aantal voor schakers. Hans Coenders werd opnieuw gevraagd om als reserve stand-by te staan en gelukkig wilde hij dat wel, maar daarnaast bood ook Ton Bodaan zich aan als invalspeler. Later wisselde hij met Meile Tamminga van plek. Met Rik Pronk achter de bar en Ben Spierings als mobilisator van helpende handjes was de organisatie goed voorzien. We konden beginnen.

Er waren een flink aantal geïnteresseerden die er naast het inschrijfgeld ook een rating-lidmaatschap van de de KNSB voor over hadden. Hopelijk gebruiken ze de gelegenheid om nog andere toernooien te spelen en het bedrag maximaal te gelde te maken. Onder de deelnemers ook iemand die de laatste jaren geen tijd meer had om actief te schaken, maar die heeft zich inmiddels aangemeld als lid bij DD. Liever hadden we met hem het eerste team versterkt natuurlijk, maar een speler erbij is een speler erbij, waar dan ook.

In de eindstand zijn de ratings van juli opgenomen en verder aangegeven of de speler een jeugdrating (J) had of FIDE-rating (F).

	rat.	ptn	w.p.	SB
1. Gert-Jan Willighagen	1813	6.5	32.0	29.25
2. Lothar van der Sluijs	1766	5.5	31.0	22.75
3. Thomas Alvares	1855	5.5	30.5	21.25
4. Olav van Leeuwen	1801	5.5	27.0	20.50
5. Hans Segers	1944	5.5	26.5	20.25
6. Wouter Remmerswaal	1725	5.0	29.5	20.00
7. Evert Lafeber	1753	5.0	28.5	17.50
8. Shinsaku Okita	1578 (J)	5.0	27.5	18.50
9. Herman Arends	1708	4.5	31.5	19.00
10. Luka Wink	1958	4.5	30.0	16.75
11. Wouter Noordkamp	2026	4.5	29.0	16.00
12. Raymond Timmermans	1952	4.5	28.5	18.25
13. Daniël van Loenen	2029	4.5	28.0	16.25
14. Dirk Gruijters	2011	4.5	27.0	16.00
15. Christophe Rebreyend	1660	4.5	26.5	14.75
16. Jaco Arkesteijn	1674	4.5	24.0	14.50
17. Thomas Bredewoud	1523	4.5	22.5	14.50
18. Ben Spierings	1640	4.5	21.5	10.75
19. Olaf Cliteur	1897	4.0	29.0	15.25
20. Theo van Orsouw	1886	4.0	28.5	14.00
21. Robin van Leeuwen	1654	4.0	27.5	13.00
22. Karl Baak	1765	4.0	26.0	14.00
23. Evert Baak	1810	4.0	26.0	12.75
24. Ton Bodaan	1908	4.0	25.0	11.50
25. William van Zanten	1848	4.0	24.0	12.00

26.	Michael Fluegel	1186 (J)	4.0	24.0	10.50
27.	Bert Gerritsma	1543	4.0	23.0	10.75
28.	Jan Willem Koelmans	1811	4.0	21.0	11.00
29.	Jesper Kool	1631	3.5	29.0	12.50
30.	Merlijn Polderman	0000	3.5	28.5	12.50
31.	Sai Wing Wu	1806	3.5	28.5	11.50
32.	Peter Vorstermans	1911	3.5	27.5	13.25
33.	Rick de Vries	1826	3.5	27.5	10.75
34.	Bart Verbaan	1855	3.5	25.5	10.00
35.	Thijs Michels	1415	3.5	23.5	10.00
36.	Niels Engelen	1576	3.5	22.0	9.00
37.	Luuk Hoogeveen	1616	3.0	27.0	10.00
38.	Maurits Bons	1662	3.0	26.5	9.50
39.	Phoebe Witte	1401	3.0	26.0	10.00
40.	Peter van Wermeskerken	1617	3.0	25.5	8.50
41.	Zeyd Elouaer	1587	3.0	25.5	7.00
42.	Martijn Hofstee	1687	3.0	25.0	8.50
43.	Jeroen Peper	1644	3.0	24.0	7.50
44.	Auke de Vries	1473	3.0	23.5	6.00
45.	Benjamin Boers	1550	3.0	21.5	6.50
46.	René Weerts	1502	3.0	21.0	7.50
47.	Sergio Grammatico	1563	3.0	21.0	7.00
48.	Tijn de Vreeze	1329 (J)	3.0	19.5	7.75
49.	Piet Sikkes	1670	2.5	28.5	10.00
50.	Bauke Baas Becking	0000	2.5	26.0	5.75
51.	Hans Coenders	1416	2.5	25.5	8.75
52.	Menandro Abanes	1492 (F)	2.5	25.5	5.25
53.	Ike Tjin a Lien	1641	2.5	24.5	6.75
54.	Meile Tamminga	1803	2.5	22.5	6.00
55.	Paul Koks	1522	2.5	20.5	5.00
56.	Menno van der Haven	1443	2.5	18.0	3.25
57.	Alexander de Vidal	1456	2.0	29.0	7.50
58.	Steven Wink	1568	2.0	23.0	5.00
59.	Peter Tamáska	1510	2.0	22.0	5.00
60.	Eric Alvares	1585	2.0	22.0	3.50
61.	Lara ter Wee	0000	2.0	21.0	4.50
62.	Sjoerd de Vreeze	1595	2.0	21.0	3.50
63.	Aad van der Sluijs	1351	2.0	20.0	4.00
64.	Ishak Zwartenberg	1215	2.0	19.5	3.00
65.	Peter Taanman	1503	1.5	23.5	3.00
66.	Rein de Ruiter	1469	1.5	22.5	2.50
67.	Viktor Torma	0000	1.5	22.0	3.75
68.	Henk Bouma	1257	1.5	21.5	3.50
69.	Jian-Li Zhou	1214	1.5	19.5	3.25
70.	Taylor Bresler	790 (J)	1.5	18.5	1.50
71.	Peter Lincewicz	1592	1.5	17.0	2.25
72.	Zsolt Vehrér	0000	1.5	13.0	1.75
73.	Arend Oosterhuis	1040	1.0	21.0	3.50
74.	Jiwan Kedar	0000	0.5	19.5	1.75

Haagse rapidcyclus (3)

Het laatste toernooi van de rapidcyclus dit seizoen. Eindelijk, mag wel gezegd worden, want voor het eerst in vier jaar konden alle vijf verenigingen hun toernooi houden. Het begon allemaal op een druilerige en mistige zaterdag in december en eindigde in onze eigen Bosbeskapel op een warme zaterdag in juni. Door een dubbelboeking konden we niet alle ruimte gebruiken die we anders nodig hadden gehad, maar na een paar afmeldingen en daarna aanmeldingen aan de zaal kwamen we toch nog uit op 50 deelnemers.

Verrassende winnaar (ja, hij is het niet verleerd!) werd Lothar van der Sluijs, die de ene na de andere sterke speler wist te verschalken. Alleen Arjan Drenthen kon hem nog bijbenen, maar moest op S.B.-punten genoeg nemen met de tweede plaats.

	rat.	ptn	w.p.	SB
1. Lothar van der Sluijs (DD)	1766	6.0	30.0	24.75
2. Arjan Drenthen (DSC)	1947	6.0	30.0	24.25
3. Gerrit Prakken (DD)	2166	5.5	31.5	24.50
4. Bart van den Bosse (DD)	1811	5.5	22.0	17.75
5. David Knight (-)	1882	5.0	30.0	19.00
6. Jie-Ren Tjin a Lien (-)	1748	5.0	28.0	18.00
7. Dirk Gruijters (-)	2011	5.0	27.5	17.50
8. Imanol Leorato (DD)	1606	5.0	26.0	19.00
9. Piet Sikkes (SHTV)	1683	4.5	31.5	17.00
10. Andrii Petrashkevych (Alphen)	1661	4.5	29.0	15.00
11. Paul de Freytas (Shah)	1917	4.5	26.5	15.75
12. Pepijn van der Land (-)	1479	4.5	26.0	14.75
13. René Weerts (S'huis)	1502	4.5	25.5	14.50
14. Ike Tjin a Lien (-)	1641	4.5	20.0	10.75
15. Ton Bodaan (HSV)	1908	4.0	33.5	16.50
16. Hans Segers (SHTV)	1944	4.0	29.5	15.00
17. Jaco Arkesteijn (DD)	1674	4.0	29.5	15.00
18. Herman Arends (DD)	1708	4.0	28.5	15.00
19. Ivo Schoonman (LSG)	1647	4.0	25.5	12.00
20. Maurits Bons (HO)	1649	4.0	24.0	10.00
21. Rowin Pennock (SHTV)	844	4.0	21.5	10.75
22. Ben Spierings (SHTV)	1640	3.5	29.0	11.25
23. Jeffrey Hofland (S'mat W)	1595	3.5	26.5	10.75
24. Theo van Orsouw (DD)	1890	3.5	26.0	12.00
25. Willem de Koster (DSC)	1608	3.5	26.0	10.00
26. Michael Fluegel (SHTV)	1145	3.5	24.0	9.75
27. Enzo Garay (DD)	1026	3.5	23.0	10.50
28. Ömer Coşkun (-)	1399	3.5	21.5	7.50
29. Gert-Jan Willighagen (SHTV)	1791	3.0	29.0	11.50
30. Abel Drenthen (DSC)	1246	3.0	28.0	10.50
31. Eric Alvares (SHTV)	1590	3.0	27.0	8.50
32. Shinsaku Okita (SHTV)	1546	3.0	26.0	9.25

33.	Sjaak van As (HSV)	1501	3.0	25.5	8.75
34.	Dorus Brouwer (V'burg)		3.0	23.0	7.00
35.	Hans Coenders (HSV)	1416	3.0	22.0	7.00
36.	Rishit Srivastava (SHTV)	920	3.0	21.5	6.50
37.	Hans de Haan (HSV)	1743	3.0	20.5	7.00
38.	Daniël Alvares (SHTV)	877	3.0	19.5	6.25
39.	Barend Lavrijsen (-)		3.0	17.5	5.50
40.	Ryoga Okita (SHTV)	1255	2.5	28.0	6.75
41.	Ian Kramer (-)	957	2.5	23.5	5.25
42.	Jan van der Meer (HO)	1527	2.5	22.5	4.50
43.	Lakshay Radhakrishnan (-)		2.0	18.5	3.00
44.	Dan Cristian Zvoristeanu (-)		2.0	18.0	3.50
45.	Joseph Thomas (V'burg)		2.0	18.0	2.50
46.	Jo Iijima (SHTV)	433	2.0	17.5	2.50
47.	Abhyuday Jha (SHTV)		2.0	16.0	2.00
48.	Gowtham Bhairapeneni (-)	652	1.5	20.5	2.00
49.	Bart Krens (SHTV)	653	1.0	15.5	0.50
50.	Nathan Drenthen (DSC)	405	0.5	16.0	0.25

En zo konden na de prijsuitreiking van ons toernooi de geldprijzen voor de hele cyclus worden uitgereikt aan de nummers 1 tot en met 3 in elke ratingcategorie. Het spektakel van de dag was nog niet geweest, want toen bleek dat de cycluswinnaar 'pas' in de C-groep was ingedeeld: Imanol Leorato. We gaan zeker meer horen van die jongen.

Eindstand Groep A (1801 en hoger)

Theo van Orsouw (DD, 1907)	14½ (4 toernooien)
Paul de Freytas (Shah, 1920)	14½ (4 toernooien)
Ton Bodaan (HSV, 1903)	13 (4 toernooien)
Herman Arends (DD, 1822)	12½ (4 toernooien)

Eindstand Groep B (1601-1800)

Lothar van der Sluijs (DD, 1766)	14 (4 toernooien)
André Wagner (SHTV, 1669)	11 (4 toernooien)
Maurits Bons (HO, 1729)	11 (4 toernooien)
Ike Tjin a Lien (KNSB, 1676)	10 (4 toernooien)

Eindstand Groep C (1401-1600)

Imanol Leorato (DD, 1513)	15 (3 toernooien)
Jeffrey Hofland (S'mat W, 1586)	13 (5 toernooien)
Menandro Abanes (-, 1492)	13 (3 toernooien)
Jan van der Meer (HO, 1527)	10½ (5 toernooien)
Simon Vleugels (-, 1500)	9½ (3 toernooien)
Sjaak van As (HSV, 1518)	9 (4 toernooien)
Hans Coenders (HSV, 1417)	8½ (4 toernooien)

Eindstand Groep D (1400 en lager)

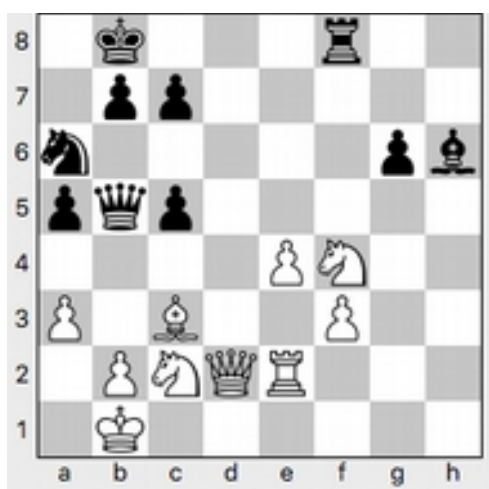
Shinsaku Okita (SHTV, 1282)	10½ (3 toernooien)
Enzo Garay (DD, 1250)	10½ (3 toernooien)
Sjoerd de Vreeze (-, 1400)	9 (3 toernooien)

Op de valreep vervangt Lifeline

William van Zanten

In de afgelopen twee *Samengevats* is een tactie geïntroduceerd onder het label 'Lifeline'. We namen de definitie over van GM Johan Hellsten: "You offer the exchange of one of your pieces for an undefended enemy piece, to escape from an adverse situation." Ofte wel: Je biedt aan om een ongedekt stuk van de tegenstander te ruilen, hij gaat erop in, je slaat terug met een derde stuk dat (een deel van) je problemen veroorzaakte.

Een voorbeeld van ontsnappen per Lifeline:

Wit aan zet. Zwart denkt zijn stuk terug te winnen op veld f4: het paard staat 2x in, gepend, en maar 1x verdedigd. Toch – wit vindt een verrassende uitweg, een reddingslijn. Hoe? Door de ongedekte zwarte dame ruil aan te bieden (1. Dd2-d3!); als zwart op de ruil ingaat (1. ...Dxd3) kan wit in één zet terugslaan én zijn paard in veiligheid brengen (2. Pxd3). 1. ...c4 2.Dd5 verandert niets.

Elegant in zijn efficiëntie!

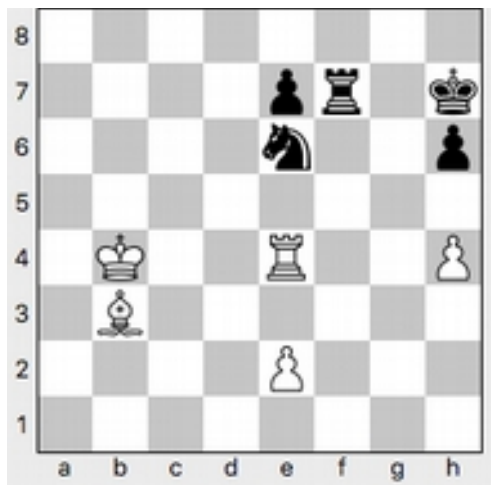
Inhoudelijk mag de Lifeline louter lof verdienen, de naam riep bij SHTV vragen op. Diverse clubgenoten zouden liever een pakkende **Nederlandse** term hanteren. Is die te vinden?

Een Lifeline is een plotselinge, verrassende oplossing op het laatste moment, voor een lastige situatie. Een geitepaadje, nooduitgang, of achterdeurtje.

Tussen Engels en Nederlands in zou je voor Exit kunnen gaan. Schakers in het Zuiden pleiten voor de bekende wens bij jaarwisseling: "Ne gooie roetsj", letterlijk een goede glij. Om inclusief heel Nederland te bedienen, stel ik als nieuwe naam voor: Op de valreep.

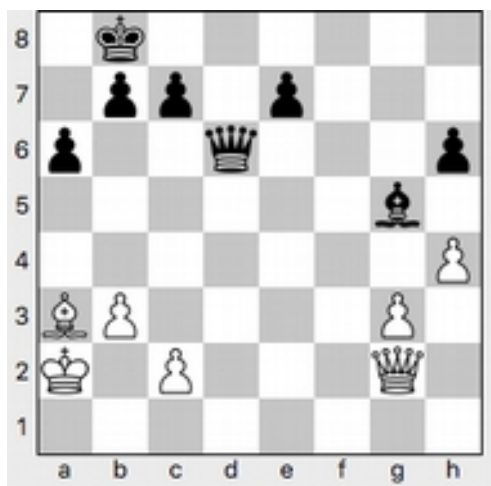

De valreep was vroeger een ahangend touw met knopen. Op de valreep betekende toen: 'zich uit het schip langs een touw in de boot laten glijden'. Gebleven is de betekenis 'op het laatste moment', 'nét voordat het te laat is', 'verrassend snel verdwijnen'. Genoeg woorden, nu weer schaakinhoud. We beginnen eenvoudig.

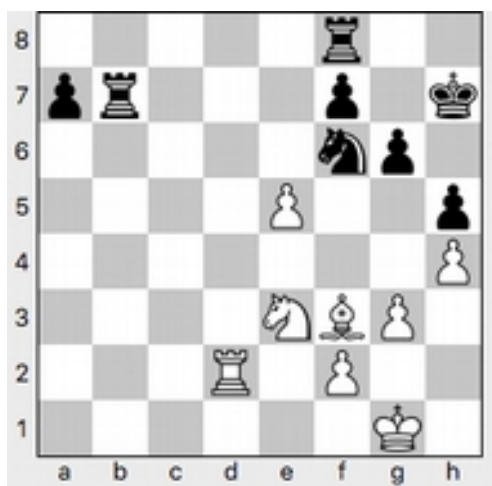
Zwart aan zet.

Pe6 weet zich op de valreep te redden: **1. ...Tf4!**

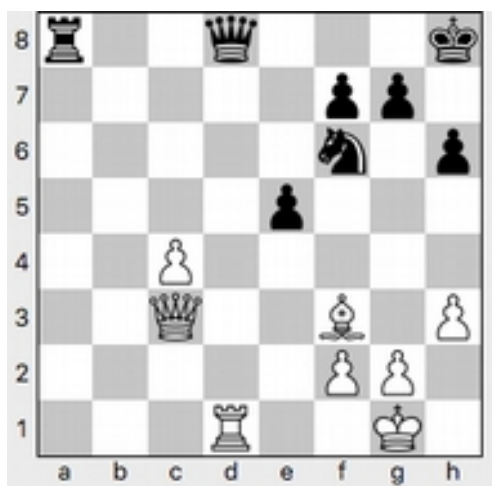

Zwart aan zet.

Dame én looper hangen. **1. ...Dd2** brengt ons op de valreep, we verdwijnen als Jack Sparrow.

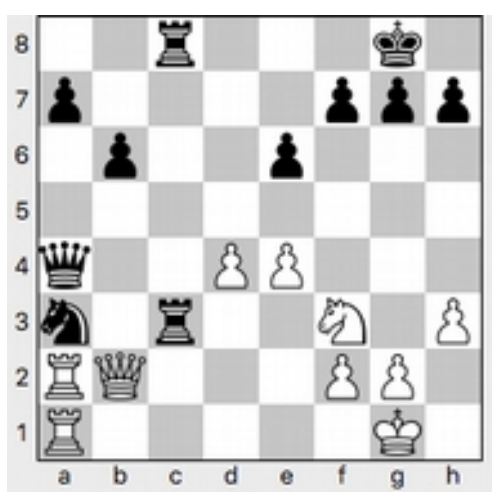
Zwart aan zet overwoog op te geven: "Mijn toren en mijn paard staan in. Twee stukken in één zet redden kan niet." Op de valreep bracht **1. ...Td7** redding.

Zwart aan zet.

Ziet u redding? Dd8 en Ta8 staan in.

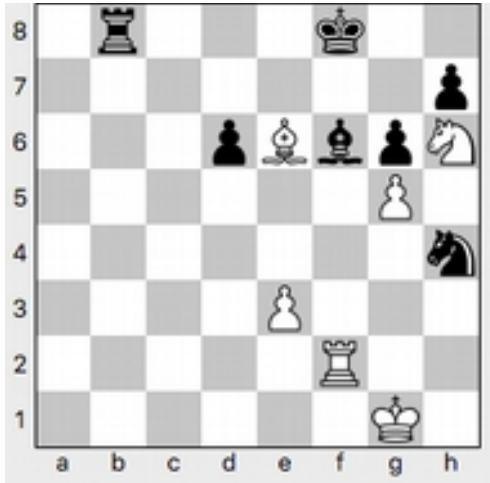
Zwart zwaaide op de valreep goedendag: **1. ...Da5** [2. Lxa8? Dxc3]

Havasi - Capablanca

Zwart aan zet.

Pa3 staat 3x in en slechts 2x verdedigd. Zwart ontsnapt op de valreep met **1. ...Db5**. Bijzonder hier is dat Db2 pas ongedekt zou komen te staan als wit op a3 neemt.

Zwart lijkt in hoge nood. Lf6 staat absoluut gepend, en aangevallen door een pion.

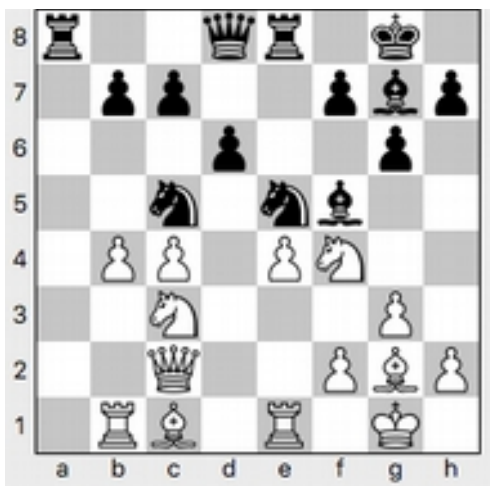
Het vergt één voorbereidende zet (jagen koning), en de looper zweeft op de valreep naar veiligheid: **1. ...Tb1† 2. Kh2 Tb2!** En 3. gxf6 zou falen op 3. ...Txf2† 4. Kg3 Txf6

Zwart aan zet.

Wit dreigt Lxf6, maar zwart is eerst: **1. ...De4!**

Tot nu toe was het goed te doen. Op de valreep nog enkele knap ingewikkelde fragmenten.

Petursson - Anand 1990

Ons thema herkennen is makkelijk genoeg, de zwarte droomvariant is **17. ...Pe6 18. Pxe6 Lxe6**

Anand: "Margeir had missed this tactic. Blacks play is tactically justified by the variation 18. e4xf5 Nd4 19. Qe4 gxf5! (The Queen is trapped) 20. Qxb7 Rb8 with a clear advantage to black. if 18. Be3 then 18. ...Bg4 19. Nxe6 Rxe6 and f3 is very weak."

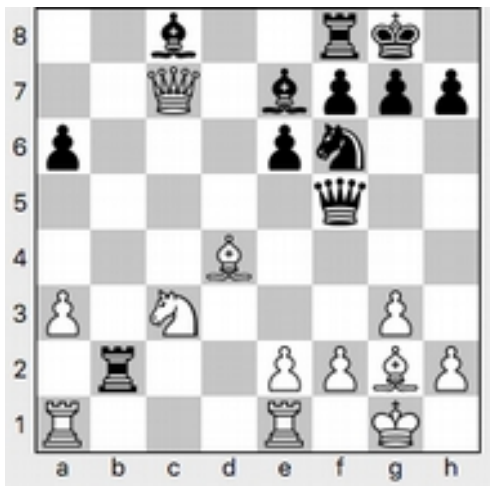
Opmerkelijk genoeg zwijgt Anand over wit's beste reactie: 18. Nce2!=

Uit dezelfde partij stamt
Petursson - Anand 1990

U ziet dat wit aan zet is.

Na alle voorbeelden vindt u dit wellicht te simpel: **34. De3** maakt met enige moeite remise. Petursson blunderde met 34. Kh2? Pxd5 Tc2 Pb6 een stuk weg; 34. Kh1? was niet beter: 34. ...Pxe4 35. Ta2 Db7 met zwart voordeel.

Gulko - Tal 1977

Zwart aan zet.

Gulko wijst erop dat Le7 nergens heen kan -- toch heeft zwart een valreep-verdediging. Gulko geeft als tip: "Bobby Fischer, when his pieces were attacked in the same way as in this game, tried not to move the piece but to attack his opponent's pieces."

17. ...Td2 18. Dxe7 (18. Le3? Td7; de valreep is 18. Lxf6 Lxf6 19. Pe4 Le5 20. Dc6 Tb2); verder kan 18. e4 en remise na gooi- en smijtwerk.

Sigmund Peter de Wit

Ratinglijst juli

De aanloop van het seizoen voor de zomertoernooien heeft in de ratinglijst van onze leden niet heel veel invloed gehad, behalve dan als we Luka Wink eruit lichten. Deelnames aan het jeugdkampioenschap in zijn categorie en een weekend bij het Limburg Open leverden in de afgelopen twee maanden flink op. Met de fantastische winst van 102 punten is hij op weg naar de magische grens van 2000 Elo-punten. Gaat de zomer het laatste duwtje geven?

Terwijl er twee namen uit de lijst verdwenen, want geen lid meer, kwamen er drie bij die voldoende partijen hebben gespeeld om een startrating te krijgen. Jeugdlid Zeyd Elouaer komt binnen met een mooie 1587 en ook Jan Markus en Aad van der Sluijs beginnen niet met de laagste rating. En nu zien dat ze in de loop van de tijd de weg naar boven gaan vinden.

Zijn er verder noemenswaardige wijzigingen in de lijst? Niets dat niet in het volgende nummer weer omgekeerd kan zijn. Het open kampioenschap zal in de lijst van augustus zijn invloed doen gelden en in het volgende clubblad, als het najaar zich alweer aandient, zal dit allemaal duidelijk zijn.

In onderstaande lijst staan tussen haakjes de wijzigingen sinds de lijst van mei.

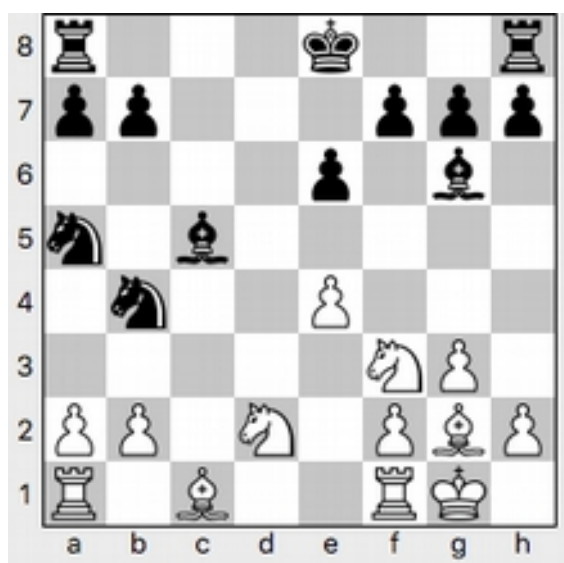
Eduard van Dijk	2070 (-)	Piet Sikkes	1670 (-13)
Daniël van Loenen	2029 (-5)	André Wagner	1670 (-)
Wouter Noordkamp	2026 (-)	Robin van Leeuwen	1654 (-)
Maarten Stolte	2017 (-)	Ben Spierings	1640 (-)
Tobias Li-Behn	1999 (-)	Armin Segger	1634 (-7)
Luka Wink	1958 (+102)	Jesper Kool	1631 (-)
Hans Segers	1944 (-)	Jan Verheijen	1610 (-24)
Sander Pauw	1936 (-)	Peter Lincewicz	1592 (-)
Peter Vorstermans	1911 (-)	Zeyd Elouaer	1587 (-)
Ton Bodaan	1908 (-)	Eric Alvares	1585 (-5)
Rik Pronk	1867 (-6)	Benjamin Boers	1550 (-20)
Thomas Alvares	1855 (-9)	Danny Lindhout	1508 (-)
Bart Verbaan	1855 (+17)	Frans Coers	1507 (-)
William van Zanten	1848 (-29)	Peter Taanman	1503 (+9)
Gert-Jan Willighagen	1813 (+22)	Jan Markus	1450 (-)
Evert Baak	1810 (-12)	Rob Dijkstra	1438 (-)
Meile Tamminga	1803 (+19)	Thijs Michels	1415 (-1)
Olav van Leeuwen	1801 (-)	Ruud van Dijk	1352 (-27)
Karl Baak	1765 (-10)	Aad van der Sluijs	1351 (-)
Theo Bovenlander	1757 (-)	Ishak Zwartenberg	1215 (-21)
Hans de Haan	1746 (+3)	Jianli Zhou	1214 (-)
Ed Olvers	1712 (-)	Wim Vermeulen	1110 (-)
Maarten van der Vegt	1706 (+6)	Martin Brummelkamp	834 (-)
Martijn Hofstee	1687 (+13)		

Beter of slechter schaken

Bart Verbaan

Na de vorige aflevering heb ik besloten beide rubrieken maar te gaan combineren. Dit keer richten we ons op een aantal stellingen die ik tijdens het Open Kampioenschap kreeg en die mij, op zijn zachtst gezegd, niet helemaal goed afgingen.

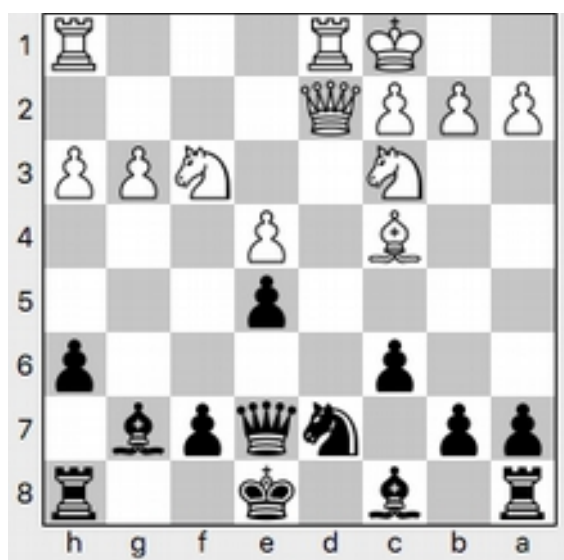
Eerst een diagram uit de 4e ronde, waar ik wit had tegen Raymond Timmermans van DD. We komen er na zet 12 van zwart.

Na een, voor mij, hele nieuwe opening (veel van de fouten die ik afgelopen jaar gemaakt heb en waar ik jullie mee heb laten genieten, worden mede veroorzaakt door de openingen die ik al vijftig jaar speel en waarin ik inmiddels te veel op routine manoeuvreer), maakt mijn tegenstander de fout om de pion op c5 direct terug te slaan. Wit wil nu eigenlijk Pc2 voorkomen en speelt de zet 13. Pe1, maar hij had nu juist het paard naar c2 moeten jagen met de volgende. niet al te moeilijk te vinden zet: **13. a2-a3** het paard moet weg en kan zonder direct verlies (na Pbc6, b4) alleen maar naar c2: **13. ... Pb4-c2**. Dan volgt **14. Ta1-a2** en er dreigt b4 met stukwinst en dat is niet te voorkomen. Het beste is nog **14. ... Pa5-c6** **15. b2-b4 Pc6xb4** **16. axb4 Pc2xb4** en wit heeft een stuk tegen 2 pionnen gewonnen en staat duidelijk beter.

Een gemiste kans dus, de partij eindigde overigens vrij snel in remise.

De ronde erna mocht ik met zwart tegen een aanstormend talent in de persoon van Luka Wink. Weer een nieuwe opening die uitmondde in de volgende stelling na de 16e zet van wit.

Een wonderlijke stelling lijkt het, zwart is duidelijk minder ontwikkeld, heeft een mindere pionnenstructuur, maar het valt eigenlijk allemaal wel mee en het is voor zwart echt wel te spelen.

Hier speelde ik **16. ...Pd7-b6** om de looper terug te dringen, niet de beste zet. Beter was de, eigenlijk ook logische zet, 16. ...b5. Wit heeft nu de keuze tussen Lb3 en Le2. Op Lb3 volgt Pc5 en ruil van de looper (om daarmee minder druk op de koningsstelling te krijgen), De computer vindt Le2 beter, maar geeft een gelijke stelling na 17. Le2 Pc5 18. a3 Le6 19. De3 0-0. Een beetje een rommeltje misschien, maar daar voel ik me over het algemeen best wel in thuis.

Na de partijzet was er echter ook nog niet veel aan de hand, we noteren even wat zetten: **17. Lc4-b3 Lc8-e6 18. Dd2-f2 0-0 19. Pf3-h4 Pb6-d7 20. Ph4-f5 Le6xf5 21. Df2xf5 Pd7-c5 22. h3-h4 Ta8-d8 23. g3-g4 Td8xd1† 24. Pc3xd1 Pc5-e6 25. Pd1-e3 De7-f6 26. Th1-d1** en nu zou de, alweer zeer logische, zet 26. ...Pd4 vrij makkelijk gelijk spel hebben opgeleverd, ik speelde echter **26. ...Pe6-c5 27. g4-g5 h6xg5 28. h4xg5 Df6xf5 29. Pe3xf5 Tf8-e8 30. c2-c3** en nog steeds staat het redelijk gelijk, als je maar niet vergeet waarom dat paard op c5 staat en moet blijven staan! Ik speelde **30. ...Pc5xe4?** en werd snel opgerold na **31. g5-g6** en uit medelijden met de zwartspeler stoppen we hier maar met de partijnotatie.

Ik mis dus teveel logische zetten, daar moeten we wat aan gaan doen.

Gelezen

De ondervertegenwoordiging van vrouwen in de schaakwereld

Vraag je je weleens af waarom er minder vrouwen en meisjes schaken? Journalistiek studente Marieke Buwalda ging op onderzoek uit. Dit artikel werd gelinkt op de homepage van chessqueens.nl

In 2020 zorgt de hitserie *The Queen's Gambit* voor discussie over de genderkloof in de schaakwereld. De hoofdpersonage Beth Harmon laat in de serie zien hoe het is om als jonge vrouw te schaken in een wereld welke wordt gedomineerd door mannen. De 20-jarige schaakster Robin Duson uit Hoorn begint net als Beth op jonge leeftijd met schaken.

Duson kent de spelregels van schaken nog niet als ze op de basisschool begint met deze denksport. Als ze 9 jaar is gaat ze op een schaakclub en speelt ze haar eerste paar toernooien. Ze doet aan standaard- en rapidschaak. Tegenwoordig houdt ze zich vooral bezig met standaardschaak want daar wil ze graag beter in worden. Standaardschaak is hetzelfde als klassiek. Daarnaast heb je ook nog bulletschaak en blitzschaak. In de video hieronder legt Duson de verschillen tussen deze vier soorten uit.

Vooroordelen

Duson krijgt als jonge, vrouwelijke schaker te maken met vooroordelen van anderen. Zo vertelt ze dat ze voorafgaand aan een wedstrijd "Oh, tegen een meisje? Dat is makkelijk winnen." te horen kreeg. "Toen ik nog klein was vond ik dat erg irritant en vervelend." Gelukkig ervaart ze dit nu niet meer. Andere schakers willen haar nu juist helpen. "Bij een schaaktoernooi kreeg ik van een man zelfs z'n prijs. Ik mocht een schaakboek uitzoeken."

Ondervertegenwoordigd

Ondanks de toegenomen participatiemogelijkheden zijn meisjes en vrouwen op alle sportniveaus in leidinggevende posities ondervertegenwoordigd. Volgens de Koninklijke Nederlandse Schaakbond geldt die ondervertegenwoordiging van meisjes en vrouwen niet alleen bij leidinggevende posities binnen de schaakwereld, maar ook bij de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke schakers. "In Nederland zijn er grofweg 10 procent vrouwen en meisjes die schaken", vertelt directeur van de Koninklijke Nederlandse Schaakbond Dharma Tjiam.

Vrouwen zijn volgens het onderzoek *'The gender gap in competitive chess across countries: Commanding queens in command economie'* minder geïnteresseerd in competitief schaken dan mannen. Rosa Ratsma van de stichting ChessQueens denkt dat er minder vrouwen zijn die kiezen voor het leven van een topschaker. "Als je echt heel goed wil worden in schaken ben je tien uur per dag aan het oefenen. Het lijkt wel alsof mannen zich meer aangetrokken voelen tot zo'n leven dan vrouwen. Je hebt ze wel, maar het is vrij uitzonderlijk."

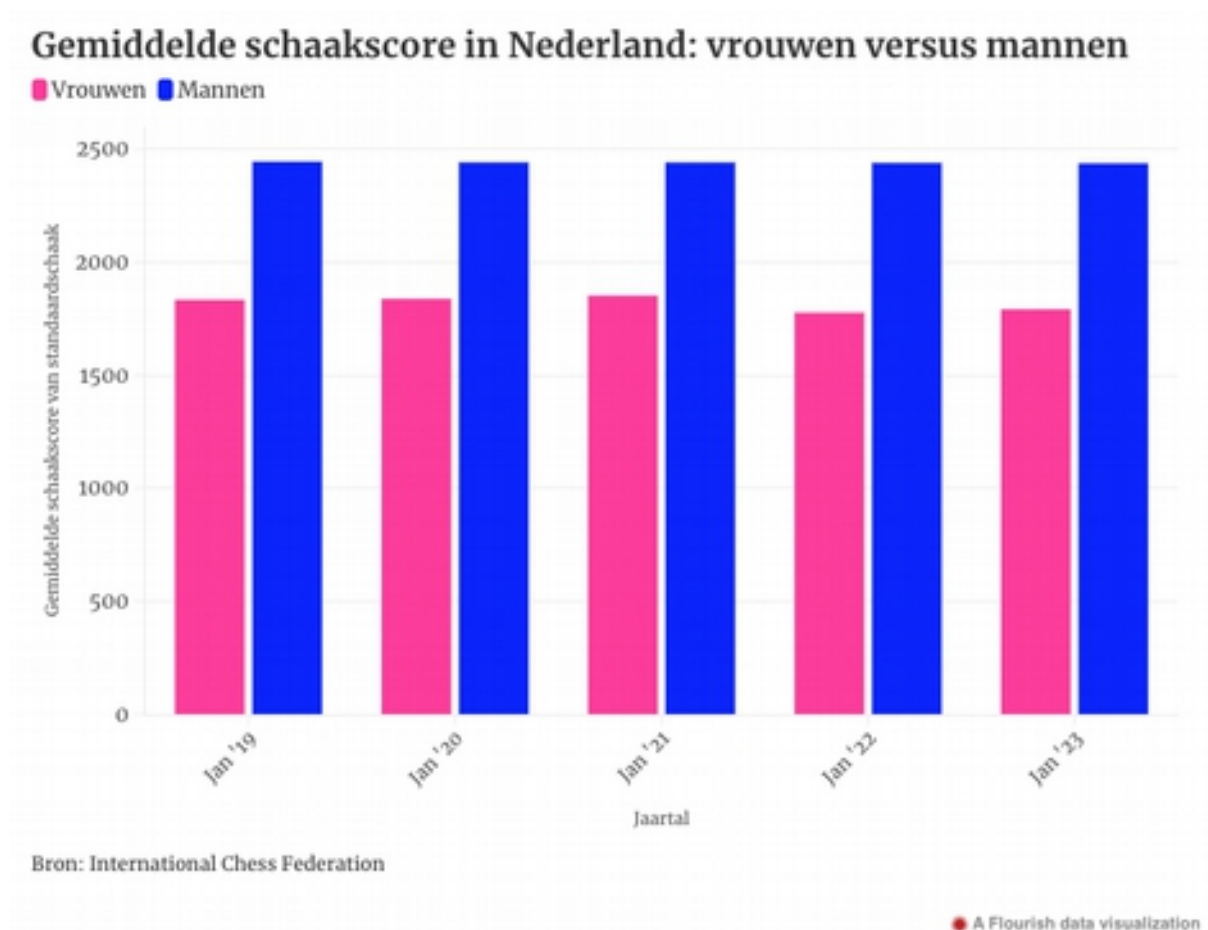
Stichting ChessQueens

Ratsma is voorzitter van de stichting ChessQueens. De stichting ondersteunt en stimuleert het dames topschaak en het meisjes- en damesschaak in Nederland. De

dames die in het bestuur van de stichting zitten zijn zelf actief geweest als schaker of nog steeds actief. Zij weten hoe het is om als enige vrouw of meisje in een team te zitten. Ratsma vertelt: "Ik ben zelf ook het enige meisje op een schaakclub geweest." De stichting ziet dat er nu een verandering aan het plaatsvinden is. Dat merkt Robin Duson ook. Zij geeft elke woensdag schaakles aan jongeren en ziet dat de verdeling van haar schaakklas best eerlijk is verdeeld. "Maar nog steeds is er een groot verschil in het aantal mannen en vrouwen. Een heel mooie balans binnen de schaakwereld is er nog niet gevonden", aldus Ratsma.

Schaakprestaties

In de grafiek zie je de gemiddelde schaakcores van de top 100 vrouwelijke schakers in Nederland. Het gaat hier om de scores van standaardschaak. Je ziet dat zij in de afgelopen vijf jaar gemiddeld minder goed scoren dan de top 100 mannelijke schakers in Nederland.

"Het valt nu niet te ontkennen dat mannen beter zijn dan vrouwen als je kijkt naar de internationale ranglijst van de International Chess Federation", vertelt Tjiam. Maar het is volgens hem wel een vergaande conclusie om te zeggen dat mannen altijd beter zijn. "Er zijn namelijk veel meer mannen in tegenstelling tot vrouwen die op hoog niveau spelen." Als je veel meer kansen krijgt dan is de kans op uitschieters groter en krijg je automatisch een veel sterkere top.

Volgens Ratsma van stichting ChessQueens is het logisch dat er minder sterke vrouwelijke spelers zijn als er überhaupt minder vrouwen zijn die schaken. Ratsma acht de kans klein dat er ooit in de gedeelde top 100 evenveel vrouwen als mannen zullen zijn. "Maar

ik zou er niet direct een conclusie uit durven trekken. Bijvoorbeeld dat vrouwen biologisch gezien minder goed zijn in schaken.”

Oorzaak

Uit het onderzoek '*Checkmate? The role of gender stereotypes in the ultimate intellectual sport*' blijkt dat genderstereotypering voornamelijk verantwoordelijk is voor de ondermaatse prestaties van vrouwelijke schakers. Voor het onderzoek hebben ze naar online schaakpartijen gekeken. Daar zijn drie belangrijke conclusies uitgekomen:

1. Als schakers het geslacht van de tegenpartij niet wisten speelden vrouwen ongeveer net zo goed als mannen.
2. Wanneer vrouwen er bewust van waren dat ze tegen een mannelijke tegenstander speelden vertoonden vrouwen een drastische prestatiedaling.
3. Wanneer vrouwen (ten onrechte) dachten tegen een vrouw te spelen presteerden ze net zo goed als hun mannelijke tegenstander.

Daarnaast laten de bevindingen van dit onderzoek zien dat vrouwen een minder schaakspecifiek zelfvertrouwen hebben en een zwakkere nadruk op presteren. Dit leidt tot slechtere schaakprestaties, aldus het onderzoek.

Aanmoedigen

De Koninklijke Nederlandse Schaakbond wil de aankomende jaren vrouwen en meisjes extra aanmoedigen om te gaan schaken. Op welke manier ze dat willen doen weten ze nog niet, maar het is wel één van hun prioriteiten in hun meerjarenbeleidsplan.

Ambities

Duson heeft voor de komende jaren een mooi doel voor ogen. "Ik hoop op een schaakscore rond de 2250 te komen." Haar ultieme droom is om bij de Nederlandse vrouwentop te horen, want dan mag ze mee op uitzending. We zullen in de toekomst zien of ze Nederland mag gaan vertegenwoordigen.

Verantwoording

Voor de data-analyse is er gebruik gemaakt van de schaakscores die te vinden zijn op website van de International Chess Federation. Dat is het internationale bestuursorgaan van de schaaksport en reguleert alle wereldwijde schaakwedstrijden. Het is een niet-gouvernementele organisatie die in 1999 door het Internationaal Olympisch Comité werd erkend als wereldwijde sportorganisatie. De site kun je daarom als betrouwbare bron beschouwen.

De federatie houdt op hun site scorelijsten bij van verschillende soorten schaak. Voor de data-analyse is er gekeken naar de lijsten van standaardschaak. Voor de gemiddelde schaakscores van vrouwen is er alleen naar de top 100 vrouwenlijst gekeken van standaardschaak. Er is gekozen om telkens de lijst van de maand januari te gebruiken van de afgelopen vijf jaar. Voor de gemiddelde schaakscores van mannen is er alleen naar de top 100 mannenlijst gekeken van standaardschaak. Ook bij de mannen is er alleen naar de top 100 van de maand januari gekeken van de afgelopen vijf jaar.

De data is zorgvuldig verzameld in de periode van 13 tot en met 27 maart. Via Excel is de gemiddelde schaakscore per jaar per geslacht uitgerekend. Dit is handmatig gecontroleerd. Toch kan het incidenteel voorkomen dat er onjuiste gegevens zijn doorgevoerd. Hier is bij de verwerking van de data niet van uitgegaan. Er is gekozen om de data in een kolomdiagram van Flourish te verwerken omdat het hierdoor makkelijker is om de verschillen in scores af te lezen.

Zomeragenda

maandag 23 mei t/m 14 augustus
HSV zomercompetitie (rapid)

donderdag 13 juli t/m donderdag 31 augustus
SHTV zomercompetitie (rapid en snelschaken; zie kalender website)

zaterdag 15 t/m zondag 23 juli
11e [Science Parktoernooi](#) (Amsterdam)

zaterdag 15 t/m vrijdag 21 juli
48e [NK Veteranen/Senioren en open toernooi](#) (Dieren)

maandag 25 juli t/m donderdag 4 augustus
[Open Kampioenschap van Nederland](#) (Dieren)

zondag 30 juli
10e [Santpoortse kroeglopertoernooi](#)

vrijdag 4 t/m donderdag 10 augustus
[Open Nederlands Jeugd Kampioenschap](#) (Dieren)

zaterdag 5 t/m zaterdag 12 augustus
[HZ University of Applied Sciences Schaaktoernooi](#) (Vlissingen)

vrijdag 25, maandag 28 augustus en vrijdag 1 september
73e [Druivenschaaktoernooi](#) ('s-Gravensande)

27 augustus
[Kroeg & Loper](#) (Leiden)

donderdag 7 september
Start nieuwe seizoen

donderdag 14 september
Algemene Ledenvergadering

